

KOSTELECKÝ ANDĚL

Věstník Římskokatolické farnosti sv. Andělů strážných
v Kostelci nad Černými lesy

Číslo 7. XX.ročník Vychází v červenci 2022

Zachráněn před utonutím

Příběh se stal v Belgii ve Flandrech. Mladá matka šla se svým dítětem na procházku kolem kanálu. Při hře a nepozornosti spadlo dítě do kanálu. Matka byla zoufalá. Sama plavat neuměla a musela se bezmocně dívat, jak dítě tone. Ale náhle přišla pomoc. Náhodný kolemjdoucí skočil pohotově do vody a dítě zachránil. Vděčná matka ho pozvala k sobě domů, aby se ohřál. Při odchodu řekla matka zachránci: „Je mi líto, že nemám něco cenného, co bych vám darovala. Ale na znamení mé vděčnosti vezměte si tuto sošku Panny Marie.“ Zachránce řekl: „Já nejsem nábožensky založen, v Boha nevěřím. Ale na památku si tu sošku od vás vezmu.“

Po několika desetiletích se v jedné švýcarské nemocnici stalo toto: Sestry v nemocnici oslovily jednoho kněze: „Máme zde jednoho pacienta, kterému se nevede dobře a zřejmě během několika dnů zemře. Nechce o Bohu a náboženství nic slyšet a kněze odmítá. Ale vy pocházíte z Flander jako on. Snad ho potěší, když s ním promluvíte jeho rodnou řečí.“

A skutečně, nálada pacienta se zvedla, stal se otevřenějším. Při rozhovoru padl pohled kněze na mariánskou sošku, která stála na nočním stolku. Řekl nemocnému: „Divím se jedné věci. Sestry mi řekly, že jste nevěřící, ale vidím zde sošku Matky Boží.“ „Ano,“ řekl nemocný, „dostal jsem ji před mnoha lety ve Flandrech od jedné matky...“ „Ano, vím,“ pokračoval kněz, „bylo to tehdy a tehdy, tam a tam...“ Pacient byl udiven: „Odkud to víte?“ Kněz se na něho zadíval a řekl: „Dítě, které jste tehdy zachránil, jsem já. Moje matka mi všechno vyprávěla.“

A nyní se stal zázrak milosti. Pacient se dal do pláče. Byl ochoten se vyzpovídat. Přijal svátosti a zemřel později smířen s Bohem.

Záznam z přednášky Bernarda Peyrouse, kněze a historika

Mariánský sloup v Zásmukách

Historik Josef Pekař říkával, že historii poznáváme skrze rodný kraj. A tak se dnes vydáme do Zásmuk (okolo roku 1285 patřily královskému kuchmistrovi). V roce 1679 zde byla před jižním průčelím kostela Nanebevzetí Panny Marie postavena nákladem panského hejtmána *Jana Jiřího Ernetta* socha Panny Marie, která se brzy stala objektem mimořádné náboženské úcty. Po „zázračném“ odvrácení morové epidemie, která okolí Zásmuk postihla v roce 1680, podnítila vzrůstající obliba mariánského kultu myšlenku k vybudování ještě okázalejšího monumentu, který byl v roce 1700 postaven zřejmě na základě objednávky hraběte *Adolfa Vratislava ze Šternberka* (pravděpodobně na místě původní sochy) *Františkem Martinem Katterbaurem* (většinu svých děl tento barokní sochař a řezbář vytvořil v Kutné Hoře, jeho nejznámějším dílem je asi oltář pro farní kostel sv. Jiljí v Nymburce, v Sadské vytvořil sochu Panny Marie a také sochu Neposkvrněné Panny Marie v Červených Pečkách u Kolína).

Na válcovém sloupu s hlavicí stojí na zeměkouli obtočené hadem socha Panny Marie Neposkvrněné (Immaculaty) s rukama sepjatýma k modlitbě. Pod nejspodnějším cípem šatu se skrývá hlavička cherubína, která vzhlíží k Mariině tváři, vroubené rouškou a zvlněnými prameny vlasů. Sochu korunuje původní tepaná svatozář s dvanácti hvězdami na obvodu. U paty sloupu stojí sochy čtyř protimorových patronů, sv. Šebestiána, Rocha, Františka Xaverského a Jana Nepomuckého. Z doby stavby sousoší pochází též balustráda, která celé dílo ochrání, její kubicky ztvárněné kuželky mají takřka přímou obdobu na atice grotty v nedaleké zámecké zahradě.

Vybral R. Jozíf

P.S.: Socha sv. Jana Nepomuckého na Mariánském sloupu v Zásmukách (viz obrázek) je zřejmě nejstarší sochou tohoto světce na Kolínsku – pochází z roku 1700, přičemž Jan z Nepomuku byl blahoslaven teprve v roce 1721 a ke svatořečení došlo až v roce 1729! Páni ze Šternberka byli již v 17. století velkými podporovateli jeho kultu, mimo jiné proto, že na rodovém panství Zelená Hora, patřící jedné šternberské větvi, ležel Pomuk (Nepomuk), který je světcovým rodištěm. Zázračné odvrácení morové epidemie v roce 1680 se sice přičítalo především Panně Marii, ale to, že *Adolf Vratislav ze Šternberka* nechal mezi její tradiční protimorové pomocníky sv. Rocha, Šebestiána a Františka Xaverského postavit i Jana Nepomuckého, jasně dokazuje, v jaké úctě ho společně se svými příbuznými držel.

Výročí založení Typografické Besedy

Psal se rok 1862, kdy také díky podpoře tehdejšího pražského arcibiskupa kardinála Schwarzenberga byla v Praze založena Typografická Beseda, která tehdy sdružovala 217 typografů. Rokem 1881 ukončila Typografická Beseda činnost coby spolek pouze pražský a začala rozvíjet činnost ústředního spolku pro celou zemi českou. Začalo slavné období Typografické Besedy, kdy výrazně stoupla vážnost pánů kolegů typografů ve společnosti. I díky jejich úsilí se Praha z ospalého provinčního města změnila v sebevědomou metropoli českého národa.

První velkou ranou pro Typografickou Besedu byla okupace v letech 1939-1945, po osvobození nastalo ještě krátké období vzkříšení a znovuoživení činnosti, ale 15. března 1946 byla Typografická Beseda násilně připojena k ROH. Definitivní tečkou pak byl únor 1948.

Zlom přinesl až listopad 1989. Díky obětavosti mnoha lidí se v závěrečných dnech měsíce března roku 1990 mohla konat řádná Valná hromada volených zástupců pracujících polygrafických a papírenských podniků, na které Typografická Beseda obnovila svoji činnost. Dnes je Typografická Beseda považována za nejstarší polygrafický odborový svaz nezávislých odborů v Evropě.

Albík z Uničova

Tento rodák z moravského Uničova studoval v Praze a Padově, dosáhl hodnosti mistra svobodných umění, doktora medicíny a doktora dekretů (práv). Jako vynikající znalec medicíny zapůsobil na krále Václava IV. a stal se jeho osobním lékařem, Václav IV. jej (roku 1400) povýšil do šlechtického stavu.

Albík byl zámožný (na Kolínsku např. vlastnil dva mlýny), oženil se a měl dvě dcery, Markétu a Kateřinu.

V roce 1411 ovdověl a tu si na něj vzpomněl král Václav IV. a po smrti Zajíce z Valdeka jej povolal na místo pražského arcibiskupa. Příznačné pro tehdejší složitou dobu je to, že teprve půl roku poté měl přijmout dodatečně všechna svěcení.

Ovšem právě díky situaci v Praze jej úřad brzy omrzela a tak jej přenechal Konrádu z Vechty. Raději se věnoval medicíně a učitelskému působení na univerzitě (stal se kancléřem univerzity a také kancléřem království Českého). Po smrti Václava IV. (1419) odešel z univerzity a přijal místo osobního lékaře krále Zikmunda, s nímž také pobýval především v Uhrách (do Uher s ním odešla i dcera Markéta, mladší dcera Kateřina konvertovala k utrakvismu a měl se o ni ze začátku start mistr Křišťan z Prachatic, trávil svůj život nejspíše způsobem tehdejších bekyň v pobožné samotě).

Zikmund Albík zemřel v Uhrách pravděpodobně 23.července 1427.

R.Jozíf

Mariánská poutní místa

89. Klášterec u Zábřeha – kostel Zvěstování Panny Marie

První písemná zpráva o Klášterci pochází z roku 1349, ale už mezi lety 1277 a 1289 zde byl založen pobočný benediktinský konvent opatství v Postoloprtech v Čechách. Takové pobočky, tzv. celly (klášterce), zřizovali opati klášterů na příhodných místech pro mnichy, kteří chtěli žít jako poustevníci, nebo chtěli pracovat a starat se o pocestné. Jeho název byl Cella Janua vitae Mariae, tj. klášter Panny Marie, brány života.

Klášter neoplýval majetkem a byl svěřován "do ochrany" různým pánům, kdežto vesnice byla již roku 1464 zapsána do zemských desek tehdejšímu majiteli Zábřeha a Brníčka, Jiříkovi st. Tunklovi.

Koncem 15. století zprávy o klášteře v pramenech mizí. Zůstal zde však uprostřed hřbitova původně gotický kostel Zvěstování ze 14. století, který byl

obnoven po zpusťošení za husitských válek. Památkou na někdejší klášter je i gotická madona s Ježíškem, která je nyní v muzeu v Bojkovicích (tzv. Bojkovická madona). V kostele se nachází její replika, která byla posvěcena r. 2009 olomouckým arcibiskupem Janem Graubnerem.

Kostel Zvěstování Panny Marie byl v průběhu let několikrát přestavěn. Zachovány zůstaly některé prvky

původní gotické stavby (portál v západní zdi lodi, sanktuárium v presbytáři a lomený výklenek s kamenným ostěním v jižní zdi lodi). Kostel je jednolodní, orientovaný, obdélníkového půdorysu s rovným závěrem. K jeho severnímu okraji přiléhá přízemní čtyřboká stará sakristie (márnice) a k jihu novější sakristie s předsíní. Na západě přiléhá k jihozápadnímu nároží lodi hranolová, nahoru se mírně zužující věž, která měla původně protějšek v severní věži, ze které zbylo jen torzo v současném zdívu ve formě mohutného opěrného pilíře.

Chrámová loď má dřevěný rovný strop s malovanými ornamentálními obdélníky, klenba presbytáře je vyzdobena dvěma medailony s obrazy Beránka božího a čtyř evangelistů. Levá (severní) strana kostela je bez oken a je na ní namalováno „české nebe“.

Vybral R. Jozíf

Raoul Gustav Wallenberg

** 4. srpna 1912, † 16. července 1947?*

Raoul Gustav se narodil ve vlivné rodině Wallenbergů. Během druhé světové války jako švédský diplomat v Budapešti za velkého osobního rizika zachránil přes 100 000 Židů před deportací do koncentračních táborů. Vydával tzv. ochranné pasy, z kterých vyplývalo, že jejich držitel se chystá vycestovat do Švédska a on i jeho obydlí je pod ochranou švédské koruny. Pobíhal po nástupištích, lezl po střechách vagónů a rozdával pasy do všech rukou, které k němu dosáhly. Když byly pasy Šípyovými kříži označeny za neplatné, dojížděl autem pochody smrti a uplácel eskorty rumem a cigaretami.

Po obsazení Budapešti Rudou armádou byl zatčen a odvezen do Sovětského svazu, kde snad 16.července 1947 zemřel v neblaze proslulé moskevské věznici Lubjanka. Jeho úmrtí nicméně nebylo nikdy oficiálně potvrzeno a někteří vězni propuštění ze sibiřských gulagů tvrdí, že muže odpovídajícího jeho popisu viděli ještě v 80. letech. Ví se jen, že 17.ledna 1945 jej sovětská eskorta odvezla do Debrecína za maršálem Malinovským. Od té doby jej nikdo neviděl.

Mariánský sloup na Staroměstském náměstí v Praze

Sloup byl postaven jako projev díků Panně Marii za úspěšnou obranu Prahy před Švédy na konci třicetileté války na podzim roku 1648. Základní kámen položili dne 26. dubna 1650 za účasti nejvyššího hofmistra českého království Bernarda z Martinic a zástupců pražské radnice. Sloup vysvětil kardinál Arnošt z Harrachu, 13. pražský arcibiskup a velmistr řádu Křížovníků s červenou hvězdou. Stalo se tak dne 13. července 1652 za přítomnosti císaře Ferdinanda III. a jeho syna Ferdinanda IV. Sochařskou výzdobu zhotovil Jan Jiří Bendl a jeho spolupracovníci. Jméno architekta se nedochovalo.

Po vzniku samostatného Československa dne 3. listopadu 1918 byl stržen davem Žižkováků, kteří ve sloupu spatřovali symbol svrženého habsburského režimu. Od té doby proběhlo několik iniciativ k obnově sloupu.

Nakonec 23. ledna 2020 revokovalo pražské zastupitelstvo původně zamítavé stanovisko k obnově Mariánského sloupu a stavbu sloupu schválilo. Dne 17. února 2020 zahájili kameníci pod vedením akademického sochaře Petra Váni stavbu sloupu. Dne 4. června 2020 osadili dřík a sochu Panny Marie Immaculaty. Slavnost požehnání obnoveného sloupu se konala v sobotu 15. srpna 2020 o svátku Nanebevzetí Panny Marie. Světitelem byl pražský arcibiskup Dominik kardinál Duka. Sochu požehnal za velké účasti lidu z Prahy a celé vlasti.

R.Jozíf

Rudolfinské výročí

Letos 18.července uplyne 470 let od narození českého krále a císaře Rudolfa II. ve Vídni. Jako desetiletý chlapec se s celým doprovodem pod vedením hofmistra Dietrichsteina odebral na studia do Madridu na dvůr Filipa II.

V roce 1572 se stal králem uherským, 1575 králem českým, za měsíc poté římským a pak dosáhl i mety císařské.

Před deseti lety u příležitosti 400 let od jeho úmrtí zaznělo mnoho reakcí. Habsburk vychovaný ve Španělsku, v tomto koutě temného středověku (16.století už ale patří do novověku) a ještě temnějšího baroka (to k nám přišlo až ve století následujícím)!

Španělsko v 16.století prožívalo svou nejslavnější éru. Bylo velmocí, bylo zemí, kde bylo 31 univerzit. Je to doba rozkvětu španělské literatury a umění. Calderón de la Barca, Lope de Vega, Cervantes, Tizian, Velásquez, Terezie z Ávily, Jan od Kříže.

Univerzita v Salamance pozvedá hlas na obranu lidské důstojnosti a práv. Francisco de Vitoria vyslovuje jako první základní právo člověka na svobodu. Žádný člověk se nerodí jako otrok, říká na obranu amerických indiánů.

To vše určovalo výchovu Rudolfa II., takže nepřekvapí jeho slova, kterými hodnotí bartolomějskou noc: „Ačkoliv je francouzský král mým švagrem, musím s jistým zármutkem konstatovat, že se mi takové tyranské jednání a nečestné chování nelíbí. Nemohu jeho rozhodnutí ani schvalovat, ani považovat za dobré. Neboť je ostudné a nekřesťanské jednat proti víře. Náboženské záležitosti nemohou být řešeny mečem a násilím, nýbrž urovnány a souzeny jen Božím slovem a křesťanským učením.“

Vedle Jana Keplera hodnotí pozitivně vládu Rudolfa II. také Sigmund von Birken: „Třicet sedm let jeho vlády byly zlaté roky míru, radosti a blahobytu. Jeho dvůr se stal skutečným svatostánkem múz, útočištěm učenců a umělců, především malířů a astronomů, kterým byl císař nejen nejmilostivějším patronem, ale i zasvěceným společníkem.

Ovšem náboženská svoboda byla zašlapána na bojištích třicetileté války. Jak katolíkům, tak nekatolíkům chyběl velkorysý duch Salamanky. V té době také začala slábnout naděje, že církev (resp. církve) dokáže v Evropě zajistit mírovou koexistenci národů. A Velká válka 1914-1918 způsobila, že se lidé začali obracet buď k národu (fašismus, nacismus) nebo ke třídě (socialismus, komunismus).

R. Jozíf

Z historického kalendáře

- 1.července 1742** zemřel Bohuslav Matěj Černohorský, český hudební skladatel (280 let)
- 1.července 1972** přijal kněžské svěcení Josef Hrdlička, emeritní pomocný biskup olomoucký (zlaté kněžské výročí)
- 9.července 1357** se začal v Praze stavět Karlův most (665 let)
- 10.července 1947** Československá vláda po nátlaku Moskvy odvolala svou účast na pařížské konferenci, na které se měl projednávat Marshallův plán (75 let)
- 11.července 1362** zemřela Anna Svídnická, česká královna, třetí manželka Karla IV. (660 let)
- 12.července 1872** se narodil Emil Hácha (150 let)
- 12.července 1932** zemřel Tomáš Baťa, jeden z nejúspěšnějších podnikatelů v české historii (90 let)
- 13.července 1652** vysvěcení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí (370 let)
- 14.července 1217** zemřel bl. Hroznata, český šlechtic, zakladatel premonstrátského kláštera v Teplé, řeholník (805 let)
- 15.července 1872** se narodil František Bernard Vaněk, český kněz a spisovatel (150 let)
- 23.července 1922** se narodil Antonín Huvar, český katolický kněz, politický vězeň komunistického režimu (100 let)
- 20.července 1822** se narodil Johann Gregor Mendel, zakladatel genetiky, opat augustiniánského kláštera na Starém Brně (200 let)
- 26.července 1962** zemřel Rudolf Urbánek, český historik (60 let)
- 28.července 1942** zemřel v koncentračním táboře Dachau český kněz PhDr. P. Augustin Schubert OSA (80 let)
- 31.července 1457** zemřel Bohuš ze Zvole, olomoucký biskup v letech 1455 až 1457 (565 let)
-
- 5.července 1997** počátek intenzivních dlouhodobých dešťových srážek, které vyvolaly rozsáhlé povodně na značné části Moravy, ve východních Čechách, v povodí Orlice a horního Labe (25 let)

Uzávěrka příštího čísla je 23. července 2022

Chodíce po některých cestách máme pocit, že klademe nohy do smazaných šlépějí těch, kteří tudy šli před staletími. „Smazané šlépěje“, „před staletími“, ani naše stopy nezůstanou věčně, přesto z nich i tady na zemi něco málo neuchopitelného zbude, a to „něco“ může být důležité pro ty, kteří přijdou po nás. Stáváme se články řetězu, který spojuje naše předky s našimi potomky.

Putování můžeme vnímat jako peregrinové, to jest ti, jejichž celé bytí od přirozenosti směřuje přímo k cíli. Anebo i jako viatoři, kteří si připouštějí, že cestou mohou bloudit, odbočovat, zacházet si a někdy i bolestivě klopýtat, tím však jejich pouť neztrácí na smyslu a důležitosti.

Oba způsoby prožívání cesty mohou být svým způsobem plnohodnotné. Ovšem pod jednou podmínkou, která se nedá obejít (staří latiníci říkali *conditio sine qua non* = nezbytná, nevyhnutelná, nutná podmínka):

Pouť, má-li být poutí opravdovou, a ne jen sportovním výkonem, společenskou berličkou či lékem proti nudě, člověka vede k prožitku něčeho mnohem významnějšího. Katoličtí křesťané hovoří o otevření zázrakům, vstupu Boha do našich životů prostřednictvím svatých přímělců, tedy těch, do jejichž šlépějí klademe svá chodidla.

Redakce vám, milí čtenáři, přeje pokojné, požehnané léto, příjemný oddech od všedních povinností a nabytí nových sil!

Ať vám Bůh žehná a chrání vás. Ať je průvodcem na vašich cestách, ať vede a střeží vaše kroky, abyste na přímělu Panny Marie a za přispění andělů strážných dosáhli bezpečně cíle své cesty a v proměnách času i světa celým svým životem směřovali k věčnému cíli.

***Program bohoslužeb v našich farnostech a další akce ve farnosti jsou ohlašovány při ohláškách nebo je sledujte na farním webu, který je na adrese:
www.farnostkostelec.cz***

Neprodejné. Jen pro vnitřní potřebu. Za obsah článku ručí jeho autor.